

Temat: Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki.

ZAPAMIĘTAJ

- W drugiej połowie XVIII wieku niezadowoleni z rządów Wielkiej Brytanii biali mieszkańcy trzynastu kolonii amerykańskich podnieśli bunt, który przerodził się w wojnę o niepodległość (1776–1783).
- W 1776 roku Kongres Kontynentalny uchwalił *Deklarację niepodległości Stanów Zjednoczonych*, ogłaszając niepodległość trzynastu kolonii.
- W amerykańskiej wojnie o niepodległość brali udział m.in. dwaj ochotnicy z Polski: Tadeusz Kościuszko i Kazimierz Pułaski.
- W 1787 roku uchwalono Konstytucję Stanów Zjednoczonych Ameryki. Poszerzona później o kolejne artykuły, obowiązuje ona do dziś.

Uzupełnij zdania, korzystając z powyżej zamieszczonego tekstu.

W drugiejXVIII wieku niezadowoleni z rządów
..... biali mieszkańcy trzynastu kolonii

podnieśli bunt, który przerodził się w o (1776 – 1783).

W roku Kongres uchwalił
..... S..... Z.....,
ogłaszając niepodległość trzynastu kolonii.

W wojnie o, brali udział m.in.
dwaj ochotnicy z T..... K..... i K.....
P.....

W roku uchwalono K..... S.....
Z..... A..... Poszerzono później o kolejne
....., obowiązuje ona do

Odpowiedz na pytania zamieszczone poniżej tekstu źródłowego:

TEKST ŹRÓDŁOWY

Fragment tekstu *Deklaracji* z 4 lipca 1776 roku

Uważamy za oczywiste te oto prawdy, że wszyscy ludzie są stworzeni równymi, że są obdarzeni przez swojego Stwórcę pewnymi prawami, które nie są do odstąpienia; że do praw tych należą: życie, wolność i dążenie do szczęścia; że w celu zabezpieczenia tych praw zostały wśród ludzkości stworzone rządy, które opierają swą sprawiedliwą władzę na zgodzie rządzonych. Ze kiedy tylko jakaś forma rządów staje się destruktywna w stosunku do powyższych celów, jest prawem ludu zmienić formułę rządu [...]. Historia panowania obecnego króla Wielkiej Brytanii jest historią ustawicznych krzywd i bezprawia,

a wszystkie one mają za bezpośredni cel ustanowienie bezpośredniej tyranii nad tymi Stanami [...]. Przeto my, przedstawiciele Stanów Zjednoczonych Ameryki, zebrani na powszechnym Kongresie [...] w imieniu i z upoważnienia ludów tych Kolonii, uroczyste ogłaszamy i oznajmiamy, że te Zjednoczone Kolonie są i na mocy prawa mają być wolnymi i niepodległymi Stanami, że Stany są uwolnione od wszelkiego posłuszeństwa Brytyjskiej Koronie.

K. Zielińska, Z. Kozłowska, *Historia 2. Dzieje nowożytne 1492–1815*, Warszawa 1994.

1. Na podstawie tekstu powiedz, jakie prawa ma każdy człowiek.
2. Wyjaśnij, dlaczego kolonie nie chciały być dłużej podporządkowane Wielkiej Brytanii.

1. Człowieka ma prawo do:

.....
.....
.....

2. Kolonie nie chciały być podporządkowane Wielkiej Brytanii, dlatego, że

.....
.....
.....

Z dostępnych źródeł informacji napisz kilka informacji na temat Polaków walczących w wojnie o niepodległość St. Zjednoczonych: Tadeusz Kościuszko i Kazimierz Pułaski

■ Polacy w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych

▲ Jerzy Waszyngton (1) ze swoimi generałami, obraz z XVIII wieku. Kazimierz Pułaski (2) był twórcą i organizatorem amerykańskiej kawalerii. Zginął w brawurowej szarży w bitwie pod Savannah w 1779 roku. Na pamiątkę tego wydarzenia w Stanach Zjednoczonych obchodzi się w październiku Dzień Pamięci Generała Pułaskiego (*General Pulaski Memorial Day*). W 2014 roku Kongres Stanów Zjednoczonych ogłosił Pułaskiego honorowym obywatelem USA za uratowanie w jednej z bitew życia Waszyngtonowi. Obok Pułaskiego stoi Tadeusz Kościuszko (3).

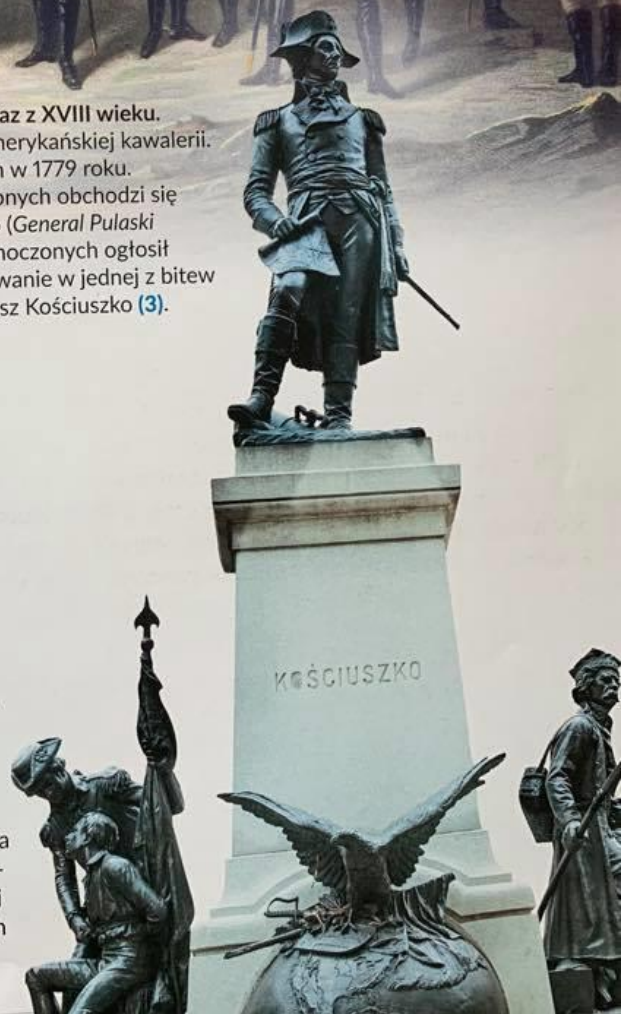

▲ Kazimierz Pułaski.

▲ Tadeusz Kościuszko.

► Pomnik Tadeusza Kościuszki w Waszyngtonie. Kościuszko zasłużył się podczas wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych nie tylko jako dowódca, ale także jako inżynier i budowniczy umocnień wojskowych. Był jednym z pierwszych, którzy domagali się zniesienia niewolnictwa czarnoskórych Amerykanów. W swoim testamencie cały majątek, jaki otrzymał za wojenne zasługi od rządu Stanów Zjednoczonych, przekazał na ich wykup z niewoli i zakładanie dla nich szkół.

▲ Uchwalenie *Deklaracji niepodległości Stanów Zjednoczonych*, obraz z początku XIX wieku. Dzień ogłoszenia *Deklaracji niepodległości* (4 lipca) jest obchodzony do dziś jako święto państwowe w Stanach Zjednoczonych.

■ Trójpodział władz w Stanach Zjednoczonych

Kongres
władza ustawodawcza

Sąd Najwyższy
władza sądownicza

Prezydent
władza wykonawcza

Kapitol – siedziba Kongresu w Waszyngtonie.

Biały Dom – siedziba prezydenta w Waszyngtonie.

Konstytucja amerykańska, zgodnie z koncepcją **trójpodziału władz** (zob. s. 135), precyzyjnie określała kompetencje trzech głównych instytucji władzy federalnej: sprawującego władzę wykonawczą **prezydenta**, będącego źródłem władzy ustawodawczej **Kongresu**, w którym zasiedli wybrani reprezentanci stanów, oraz interpretującego prawa **Sądu Najwyższego**. Zasadę trójpodziału władz w Stanach Zjednoczonych można porównać do wagi. Jeśli doszłoby do prawnego sporu bądź do zawłaszczenia zbyt wielu prerogatyw przez władzę wykonawczą lub ustawodawczą, równowagę między nimi miał przywrócić Sąd Najwyższy.

24. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki

1. Zaznacz poprawne dokończenie każdego zdania.

I. Amerykę odkrył

A. Amerigo Vespucci.

C. Vasco da Gama.

B. Krzysztof Kolumb.

D. Ferdynand Magellan.

II. Było to w wieku

A. XIV.

B. XV.

C. XVI.

D. XVII.

2. Na podstawie ilustracji oraz wiadomości z podręcznika dokończ poniższe zdania.

Jean Leon Gerome Ferris, *The First Thanksgiving (Święto Dziękczynienia)*, 1899.

Obraz nawiązuje do wydarzeń, które miały miejsce w wieku _____. Amerykanie obchodzą Święto Dziękczynienia na pamiątkę _____

Z obrazu wynika, że stosunki między Indianami a kolonistami na początku układały się _____, wskazuje na to _____

3. Na podstawie ilustracji i wiadomości z podręcznika wykonaj zadania.

I. Podaj nazwiska (i imiona) dwóch Polaków, którzy odegrali rolę w historii Stanów Zjednoczonych Ameryki i których Amerykanie uważają za bohaterów.

1. _____

2. _____

II. Podaj po dwie informacje na temat każdego z wymienionych Polaków potwierdzające, że ocena ich dokonań jest słuszna.

1. _____

2. _____

4. Fotografie przedstawiają awers i rewers banknotu dwudolarowego. Wykonaj związane z nimi zadania.

I. Jakie wydarzenie zostało upamiętnione na rewersie banknotu?

II. Dlaczego to wydarzenie było ważne dla Amerykanów?

III. Sprawdź w dostępnych źródłach i zapisz, kim był mężczyzna przedstawiony na awersie banknotu.

IV. Jaki jest związek między wizerunkiem z awersu i obrazem z rewersu banknotu?

